

“1. Hukuki Açıklamalar

Anayasanın 36. maddesine göre; herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Cebri icra prosedürü doğrudan bir yargılama faaliyeti olmasa da, cebri icra yolu ile bireylerin haklarını talep edebilme yetkisi açısından, kamu gücünün yoğun olarak kullanıldığı bir alandır. Bir bireyin hakkı olan edimi, muhatabından rızaen alamadığında; devletin bu en temel fonksiyonu ile, cebri icra yollarına başvurarak alma imkanı ortaya çıkar. Devlet bunu yaparken tahsil harcı denilen bir harçla, yaptığı işlemlerin masraflarının bir kısmını bu ihtilafı çıkarılmasından sorumlu borçluya yükleyerek ihtilafı dengeli bir şekilde ortadan kaldırır. Ancak 2548 sayılı Kanun 1. maddesi bu dengeyi alacaklı aleyhine hakkaniyete ve Anayasa'ya aykırı olarak bozmaktadır. Her tahsilattan, niteliğine de bakılmaksızın %2 cezaevi yapı harcı kesilmektedir. Oysa alacaklı taraftan Anayasal bir hak olan meşru vasıtalar yolu ile hakkını aradığı için karşı tarafa yüklenilmeksizin bu gibi bir harç kesilemez.

Cezaevleri, devletin yine diğer önemli fonksiyonlarından olan cezalandırma tekeli bağlamında genel bütçe kapsamında yapılması gereken kurumlardır. Bu bütçe, Anayasanın yine en temel hükümlerinden olan herkesin gücü oranında katılacağı adil bir vergilendirme sistemi ile oluşturulmalıdır. Kişilerin gelir durumlarına bakılmaksızın, aynı oranda cezaevi harcı kesilmesinin bu bağlamda hakkaniyete aykırı olacağı düşünülmektedir.

Alacağından %2 cezaevi yapı harcı kesilen her bireyin mülkiyet hakkı ihlal edilmektedir. Ayrıca yukarıda belirttiğimiz gibi, bu kesintilerde alacağın niteliği anlamında bir ayırım da yapılmamaktadır. Örneğin, nafaka alacağı, işçilik alacağı gibi toplumun en kırılgan gruplarına ait alacaklarda dahi bu kesinti yapılmaktadır. İş kazası geçirmiş ve bu nedenle tazminata hak kazanmış bir işçinin tazminatından kesinti yapılarak cezaevi yapılması yahut benzer şekilde nafaka alacakları bakımından, Türk Medeni kanuna göre, "maddi yoksunluğa düşmemeleri için" hükmedilen bu sınırlılıktaki bir alacak üzerinden, cezaevi yapım harcı kesilmesi sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

111. Somut Olay Bakımından Yapılan Değerlendirme

Şikayet edenin Trabzon 3. İş Mahkemesi'nin 25/11/2021 tarih, 2019/191 E. 2021/407 K. Sayılı ilamı ile işçilik alacağına hak kazanmış olduğu, ilgili ilama dayalı olarak alacağına tahsile yönelik Trabzon İcra Müdürlüğü'nün 2022/1451 Esas sayılı dosyası ile ilamlı takip başlatmış olduğu, yapılan takipte tahsil edilen alacak miktarı üzerinden Trabzon İcra Müdürlüğü'nce %2 oranında cezaevi harcı kesintisi yapılmış olduğu, yapılan kesintinin yukarıda değinildiği üzere Anayasanın anılan maddesine aykırılık teşkil ettiği ve somut davada mahkememizce aykırılığın ileri sürüldüğü, mahkememizce de ilgili kanun maddesinin Anayasaya aykırılık teşkil ettiği yönündeki iddianın ciddi olduğu yönünde kanaat oluştuğu anlaşıldığından ilgili kanun maddesinin iptaline yönelik Anayasanın 152. maddesi kapsamında somut norm denetimine gidilmiştir.

KARAR :Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

1-2709 numaralı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152.maddesi uyarınca, 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar Ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun'un

"– İcra dairelerince miktar ve kıymeti muayyen olan ilamlı ve ilamsız alacaklardan tahsil olunan paranın % 2 si ve kıymeti muayyen olmıyan ilamların icrasından tahsil harcının yarısı nisbetinde harç alınır. Maktu harçlar ilamın icraya konulduğu zaman peşin olarak alınır.

Bu harçlar borçluya yükletilemez ve mahkûmunbih meblağ birmilyon liradan aşağı olursa bundan harç alınmaz."

şeklindeki 1. maddesinin Anayasa'nın 36. maddesine aykırılık oluşturduğundan bahisle İPTALİ İSTEMİ ile RESEN ANAYASA MAHKEMESİNE İTİRAZ YOLU İLE MÜRACAAT EDİLMESİNE VE BU HÜKMÜN İPTALİNİN İSTENİLMESİNE,

2-6216 numaralı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca

a-Başvuru kararının aslı ile tutanağın ve dava dosyasında yer alan evrakın onaylı birer örneğinin oluşturulacak dizi listesine bağlanılarak bir dosya halinde ANAYASA MAHKEMESİNE GÖNDERİLMESİNE,

b-Başvuru dosyasının Anayasa Mahkemesine tebliğinden itibaren BEŞ AY BEKLENİLMESİNE, bu süre içinde karar verilmezse işbu davanın yürürlükteki hükümlere göre (Anayasa Mahkemesinin kararı esas hakkında karar kesinleşinceye kadar gelirse Anayasa Mahkemesi hükmüne uyulması koşuluyla) SONUÇLANDIRILMASINA, Karar verildi."